

Globální akciové trhy zažily největší výprodeje od roku 1987

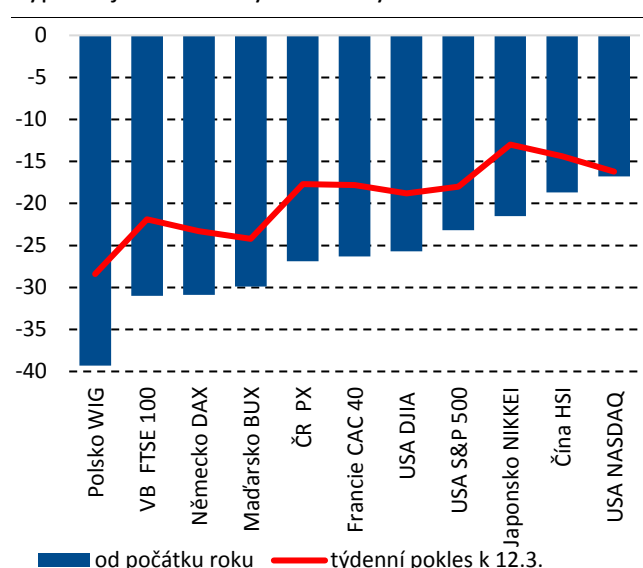
Světové finanční a komoditní trhy **zažily nejhorší týden minimálně od vypuknutí globální finanční krize v roce 2008**. Výprodej na světových akciových trzích kulminoval ve čtvrtek, kdy burzovní indexy ztratily kolem 10 %, což byl největší denní propad od „černého pondělí“ v říjnu 1987. Za celý týden se americký index širšího trhu S&P 500 propadl cca o 18 %, od svého historického maxima, kterého dosáhl před necelým měsícem, ztratil již 27 %. Více než 20% propad signalizuje **počátek „medvědího“ trhu**. Jestliže současný propad na světových trzích přeroste do recese, se kterou již někteří analytici počítají, „medvědí“ trend by podle analýzy Goldman Sachs mohl trvat přibližně 27 měsíců a akcie by mohly klesnout v průměru o 31 %. Vedle frontálního výprodeje na akciových trzích, došlo i vlivem cenové války hlavně mezi Saúdskou Arábií a Ruskem k **nejprudšímu propadu ceny ropy od vypuknutí války v Kuvajtu v roce 1991** (cca o 30 %) a rekordnímu poklesu výnosů státních dluhopisů (např. výnos 10R německého bondu klesl na -0,65 %).

Negativní nálada na světových trzích se přenesla i domácí trh. **Akcie na pražské burze klesly o cca 17 %**, 10-leté výnosy SD přibližně o 15 b. b. a **kurz koruny vůči euru oslabil o více než pět procent**. Jaký bude další vývoj, je těžké předvídat. Lze však očekávat, že koruna bude dál v nemilosti investorů a bude alespoň částečně eliminovat negativní poptávkový šok přicházející ze zahraničí. Nízký veřejný dluh (2018: 33 % HDP) a přebytek obchodní bilance by měl alespoň částečně stabilizovat negativní dopady na ekonomiku. Rovněž stabilní bankovní sektor s dostatkem vkladů a nezávislá měnová politika ČNB by měly být výhodou.

Jakkoli máme vcelku dobré výchozí předpoklady pro úspěšné zvládnutí následků šíření epidemie koronaviru, **dopady na českou ekonomiku budou výrazné**. Aktuální tržní odhady hovoří o polovičním růstu HDP (cca o 1 % v 2020) oproti původním predikcím. Nabídková strana ekonomiky bude zasažena výpadky dovozu komponentů ze zahraničí, zatímco poptávka bude oslabena prakticky zmrazením turismu, vyhlášením stavu nouze v ČR a karanténami u našich hlavních obchodních partnerů. Přibližně **polovinu čínské přidané hodnoty na vývozech do ČR (přímých i přes třetí země) představují osobní počítače a další elektronika**, s velkým odstupem následují textil a stroje a zařízení. Naopak **čtvrtinu české přidané hodnoty na vývozech do Číny zabezpečují dopravní prostředky**. Odhady výpadku vývozu i dovozu z/do ČR jsou však velmi obtížné, jelikož ČR je velmi otevřenou ekonomikou a pokles exportů/importů bude patrný i u dalších obchodních partnerů.

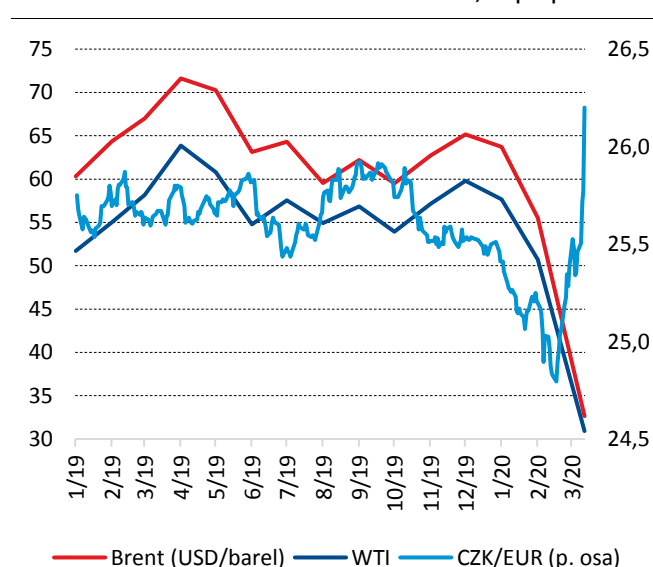
Ze šetření Svazu průmyslu a dopravy vyplývá, že **zaměstnanec v karanténě má třetina podniků, problém s dodávkami mají nebo očekávají zhruba dvě pětiny společností** a komplikace s dopravou a logistikou řeší zhruba 36 % firem (*dále o vývoji v průmyslu na str. 4*). Rovněž **40 % českých e-shopů se v posledních týdnech potýká s nedostatkem sortimentu dováženého ze zahraničí**; u zboží z Číny to je dokonce v 70% případů.

Výprodeje na světových akciových trzích

Pramen: data Kurzy.cz, graf MPO

Rostoucí averze k riziku oslabila korunu, ropa padá

Pramen: data Kurzy.cz, graf MPO

Tlumičem poklesu domácí (ale i evropské) ekonomiky, která je čistým dovozcem ropy, **budou zřejmě výrazně levnější pohonné hmoty**, když ve druhém čtvrtletí nelze vyloučit pokles jejich českých cen pod 25 korun za litr, poprvé od roku 2009. Uklidnit situaci by měla i **fiskální opatření české vlády**. Vedle nabídky bezúročného financování pro podnikatele zasažené infekcí koronaviru ze strany ČMZRB a záručního programu, ministerstvo financí plánuje plošné prominutí pokuty za opožděné podání přiznání k dani z příjmu fyzických osob nebo prominutím pokuty za nepodání kontrolního hlášení k DPH.

Vyloučeno není ani **snížení úrokových sazeb Českou národní bankou**. Jednalo by se však spíše o psychologickou podporu; slabý kurz koruny je v současných podmínkách vhodnějším nástrojem k podpoře ekonomiky. Oproti globální finanční krizi v roce 2008, při které byly rozbuškou výprodejů problémy v bankovním sektoru, silný nárůst tržních úroků a nízká likvidita, v současné době prozatím není důvod dodávat tuzemským bankám dodatečnou likviditu.

Zdroj: MPO, ČTK, Bloomberg

Centrální banky ve světě uvolňují své měnové politiky

Hlavní centrální banky ve světě v obavách z negativních dopadů šíření koronaviru na ekonomiku snižují své úrokové sazby, zvyšují úvěrovou aktivitu a dodávají na trh dodatečnou likviditu. Prozatím se jim však nedaří uklidnit investory, kteří pokračují v masivních výprodejích.

Podobně jako americký Fed minulý týden, tak i **britská centrální banka na svém mimořádném zasedání snížila základní úrokovou sazbu o půl procentního bodu na 0,25 procenta**. Základní sazbu centrální banka snížila poprvé od srpna 2016 a vrátila ji na minimum, kde ji měla po minulé finanční krizi před více než deseti lety. Centrální banka také oznámila nový systém podpory malých a středních podniků. Zavede rovněž opatření, která pomohou komerčním bankám snáze poskytovat úvěry.

ECB se naopak rozhodla ponechat své nastavení sazeb na stávající úrovni. Úroková sazba pro hlavní refinanční operace a úrokové sazby mezní zápůjční facility a vkladové facility zůstanou na úrovni 0,00 %, 0,25 % a -0,50 %, i když analytici očekávali kosmetickou úpravu klíčové depozitní sazby o 0,1 procentního bodu na -0,60 %. Namísto toho **ECB s podporu ekonomiky přišla v podobě zvýhodnění přístupu k likviditě prostřednictvím programů TLTRO a TLTRO3**, a to se sazbou „až“ -0,75 %. I když Rada guvernérů nevidí významné náznaky napětí na peněžním trhu, ani nedostatek likvidity v bankovním systému, tyto operace poskytnou v případě potřeby účinný mechanismus jištění. Cílem operací je podpořit poskytování bankovních úvěrů těm, kteří jsou nejvíce postiženi rozšířením koronaviru, tedy zejména malým a středním podnikům. Současně bude ECB také nakupovat (zejména korporátní) dluhopisy ve zbytku tohoto roku v celkovém rozsahu 120 miliard eur (nad rámec existujících nákupů 20 miliard eur měsíčně).

Fed rovněž přistoupil k masivnímu pumpování likvidity na trh, které bude probíhat až do 13. dubna. Během tohoto období banka hodlá poskytnout 500 mld. dolarů na jednoměsíční a stejný objem na tříměsíční operace týdně. Nad rámec toho bude banka pokračovat v poskytování 175 mld. dolarů na overnight repo operace a 45 mld. dolarů na dvoutýdenní repo operace.

Dle vyjádření guvernéra ČNB se sazby v ČR, podobně jako v případě ECB, zatím nebudou měnit. Měnovou pákou by v nadcházejícím období mělo být pozorované oslabování koruny. Ve prospěch české ekonomiky hovoří také devizové rezervy, které jsou v poměru k velikosti ekonomiky jedny z největších na světě.

Zdroj: BoE, Fed, ECB, patria.cz, ČTK, ČNB, MPO

Z DOMOVA

Ceny v únoru zrychlily růst na 3,7 %

Spotřebitelské ceny v únoru zrychlily meziroční růst na 3,7 procenta z lednových 3,6 procenta. Ceny tlačily nahoru zejména rostoucí náklady na bydlení, jako je nájemné, elektřina či vodné a stočné. Vedle toho zdražily i potraviny a alkohol. Podle analytiků meziroční inflace zůstane v nejbližších měsících ještě vysoko nad třemi procenty, mimo jiné kvůli ohlášenému zdražení energií a dopadů zvýšení spotřebních daní na tabák a líh. Podle řady z nich je také pravděpodobné, že inflace v březnu dosáhla vrcholu. Proti lednu stouply spotřebitelské ceny o 0,3 procenta. Vliv na to měly zejména dražší dovolené. Zdražilo také vybavení domácností, oděvy, obuv a z potravin zelenina, nealko, ovoce a uzeniny.

Zdroj: ČSÚ, ČTK

Byty v Česku ve 3. čtvrtletí zdražily o 6,9 %

Ceny bytů v Praze a krajských městech ve třetím čtvrtletí 2019 meziročně vzrostly v průměru o 6,9 procenta na 60,7 tisíc korun za metr čtvereční. Tempo růstu cen proti konci pololetí mírně kleslo. Ve třetím čtvrtletí loňského roku byla nejdražší Praha (85.400 korun za metr čtvereční), nejlevnější Ústí nad Labem (17,7 tisíc Kč/m²). Vyplyvá to ze studie poradenské společnosti Deloitte, která prostřednictvím portálu cenovamapa.org zpracovává informace o prodejních cenách z kupních smluv evidovaných v katastru nemovitostí. Meziročně nejvíce zdražily byty ve Zlíně (o 18,9 %), Ústí nad Labem (o 15,7 %) a Hradci Králové (o 13,3 %). Ceny klesly pouze v Pardubicích (o 1,8 %).

Zdroj: Deloitte, ČTK

Stavební produkce v lednu vykázala růst

Stavební produkce v lednu 2020 meziročně, po očištění dat o kalendářní vlivy, vzrostla o 6,0 % a meziměsíčně (sez. oč.) o 3,3 %. Ze sekcí stavebnictví vykázaly růst obě, pozemní stavitelství o 3,3 % a inženýrské stavitelství o 18,9 %. Stavebnictví rostlo velmi slušně a navázalo na příznivý závěr loňského roku (listopad a prosinec). Hlavními bariérami vyššího růstu ve stavebnictví jsou nedostatek zaměstnanců a nedostatečná poptávka. Důvěra stavebních podniků v budoucí vývoj v odvětví oproti předešlému měsíci klesla a již převažují pesimistické nálady.

Zdroj: ČSÚ

Nezaměstnanost v únoru klesla, pokles se čeká i nadále

Nezaměstnanost v Česku dle Úřadu práce klesla v únoru na tři procenta z lednových 3,1 procenta. Počet lidí bez práce klesl proti lednu o téměř tři tisícovky na 227 369, což je nejnižší únorová hodnota od roku 1997. Volných míst letos v únoru přibýlo proti lednu o přibližně 10

tisíc na 351 624. Podle ekonomů nezaměstnanost v jarních měsících zřejmě ještě mírně klesne v souvislosti s nástupem sezónních prací. Z regionů republiky měla ke konci února nejnižší nezaměstnanost stejně jako v lednu Praha, kde podíl lidí bez práce stagnoval na 1,9 procenta. Naopak nejvyšší podíl zůstal v Moravskoslezském kraji, kde stejně jako v lednu dosáhl 4,6 procenta.

Zdroj: Úřad práce, ČTK

Růst maloobchodních tržeb pokračoval

Meziročně se tržby očištěné o kalendářní vlivy v lednu zvýšily reálně o 4,7 %, bez očištění o 4,9 %. Tržby v maloobchodě po očištění o sezónní vlivy meziměsíčně vzrostly o 0,9 %. Meziměsíčně se tržby v maloobchodě kromě motorových vozidel po očištění o sezónní vlivy zvýšily v lednu reálně o 0,9 %. Tržby za nepotravinářské zboží vzrostly o 1,4 %, za pohonné hmoty o 0,6 % a za potraviny o 0,5 %.

Zdroj: ČSÚ

Celkový dluh obyvatel ČR vzrostl podle CRIF na 2,45 bilionu

Dluh obyvatel ČR byl ke konci roku 2019 celkem 2,45 bilionu korun a meziročně tak vzrostl o 5,8 procenta. Růst celkového zadlužení obyvatel byl loni nejnižší od roku 2015, a to především kvůli zpomalování trhu s úvěry na bydlení. Vyplyvá to z údajů Bankovního a Nebankovního registru klientských informací. Počet lidí s úvěrem na bydlení se meziročně snížil o 12 tisíc a počet úvěrových smluv o 15 tisíc. Za poklesem stojí klesající zájem o úvěry ze stavebního spoření, u kterých byl meziroční pokles o 31 tisíc klientů. Za poslední čtyři roky se počet klientů s úvěrem ze stavebního spoření snížil o 130 tisíc, zatímco počet lidí s hypotékou vzrostl o 137 tisíc.

Zdroj: ČTK

Automobilka Hyundai zahájila v Nošovicích výrobu elektromobilů

Automobilka Hyundai v závodě v Nošovicích na Frýdecko-Místecku zahájila sériovou výrobu vozu Kona Electric, prvního automobilu na elektrický pohon vyráběného v České republice. Má v plánu vyprodukovat jich tam letos 30 tisíc. Do přípravy výroby firma investovala 1,8 miliardy korun. Novinářům to dnes řekli zástupci automobilky.

Zdroj: ČTK

Zemědělský zisk byl loni 17,5 miliardy Kč, produkce byla rekordní

Dle předběžného odhadu v tiskové zprávě Českého statistického úřadu (ČSÚ) zisk zemědělského sektoru loni po dvou letech poklesu vzrostl o 11,9 procenta na 17,5 miliardy korun. Podle Zemědělského svazu ČR je tento údaj nadhodnocený. Hodnota produkce odvětví podle ČSÚ vzrostla na

rekordních 140,3 miliardy korun. Dotace na výrobu loni vzrostly o 5,3 procenta na 34,7 miliardy korun. Celkové dotace loni odhadem činily 40,1 miliardy korun, předloni to bylo 38,8 miliardy. Produkce zemědělského odvětví byla loni nejvyšší od roku 1998, odkdy ČSÚ statistiku sestavuje. Rostlinná produkce převažovala nad živočišnou v poměru 56,5 procenta ku 37,7 procenta.

Zdroj: ČTK

ZE ZAHRANIČÍ

Tesla vyrobila milion aut

Americká automobilka Tesla dosáhla po téměř sedmácti letech své existence významného milníku - milionu vyrobených vozidel. Zpráva se objevila nedlouho poté, co akcie automobilky spadly o třináct procent, kvůli obavám z následků epidemie koronaviru. Elektromobilům se obecně daří v Číně. Tamní trh s tímto typem vozidel je podle IEA - Mezinárodní energetické agentury - největší na světě. Podle agentury se tam v roce 2018 prodalo něco přes milion elektromobilů. Až po Číně následoval trh v Evropě a Spojených státech. Ve středu 11. března se prvních dodávek automobilů Tesla dočkali i zákazníci, kteří si automobil objednali v oficiální pražské pobočce automobilky.

Zdroj: e15.cz

Změny ruské ústavy přijaly obě komory parlamentu

Ruský parlament schválil návrh změny ústavy, která umožní prezidentovi Vladimíru Putinovi kandidovat i v příštích volbách hlavy státu. Úpravu základního zákona dopoledne nejprve přijala dolní komora, Státní дума, a o několik hodin později pak také horní komora, Rada federace. Souhlasit s ní ještě musí subjekty Ruské federace a poté občané v referendu. Agentura Reuters poznamenala, že ústavní změny mohou umožnit Putinovi - pokud mu to zdraví a voliči dovolí - zůstat v nejvyšším úřadu další dvě šestiletá období až do roku 2036, kdy mu bude 83 let a bude mít za sebou 36 let u kormidla moci.

Zdroj: ČTK

Evropa přebírá otěže elektromobility, prodeje strmě rostou

V lednu 2020 v Evropě klesl prodej nových aut o 7,6 % na 1 138 057. Mezitím, co prodeje spalovacích aut významně klesají, plug-in hybridy a elektromobily se v Evropě prodávají čím dál tím lépe. Meziroční lednový nárůst na 21 evropských trzích činí 69 % na 144 200. Podíl hybridů, plug-in hybridů a elektromobilů na nově prodaných osobních autech činil 13,3 %. Nejprodávanějšími hybridy jsou podle výzkumné společnosti JATO Dynamics za leden 2020 vozy značky Toyota.

Zdroj: hybrid.cz

Průmyslová produkce v ČR meziměsíčně posílila ...

Průmyslová produkce v lednu meziměsíčně stoupla, meziročně však stále zůstává níže. Nové objednávky, které byly taženy tuzemskými, mírně vzrostly, což je jistě pozitivní zpráva. Ačkoli došlo na začátku letošního roku k drobnému oživení, výhled na další období zůstává vlivem obav ze šíření koronaviru negativní.

Průmyslová produkce v lednu 2020 meziročně klesla o 1,4 % (kalendářně očištěná data), avšak ve srovnání s předchozím měsícem byla (sezónně očištěná) vyšší o 1,1 %. Bez očištění byla průmyslová produkce meziročně nižší rovněž o 1,4 %. Automobilový průmysl vykázal meziroční (kalendářně očištěná data) růst o 3,0 %.

Nové objednávky vykázaly mírný růst o 1,3 %, tuzemské zakázky rostly o 6,0 %, zatímco ty ze zahraničí klesly o 0,8 %.

Výhled tuzemského průmyslu není nikterak povzbudivý. Ačkoli index nákupních manažerů ve zpracovatelském průmyslu (PMI) meziměsíčně vzrostl na únorovou hodnotu 46,5 (z lednové 45,2), i tak signalizuje pokles aktivity v dalších třech měsících. S napětím se očekávají data za březen, která by již v sobě měla obsahovat dopad epidemie koronaviru na podnikatelský sentiment. V zahraničí rovněž došlo k částečnému zmírnění poklesu předstihových indikátorů. Německý PMI i Ifo mírně narostl, nicméně oba indexy zůstávají pod hodnotami (50, respektive 100), které signalizují pozitivní očekávání. I zde však platí, že výhled pro další měsíce je značně negativní.

Hlavním rizikem pro českou ekonomiku (i pro ekonomiku globální) je to, jak zvládneme šíření koronaviru, kterou WHO již klasifikuje jako pandemii.

Zdroj: ČSÚ, MPO

... stejně jako v eurozóně

Průmyslová výroba v eurozóně se v lednu meziměsíčně zvýšila o 2,3 %, což je výrazněji, než se očekávalo. Oznámil to ve čtvrtek statistický úřad Eurostat. Údaje signalizují, že ekonomika eurozóny byla na cestě k oživení, než začala v únoru čelit negativním dopadům nového typu koronaviru.

Analytici podle průzkumu agentury Reuters v průměru předpokládali, že výroba vykáže za leden růst o 1,4 %. V prosinci se produkce o 1,8 % propadla. Z největších ekonomik eurozóny zaznamenala v lednu nejprudší nárůst výroby Itálie, a to o 3,7 %. Itálie ale teď eviduje po Číně nejvíce osob nakažených novým typem koronaviru a tento týden zavedla celostátní karanténu. Předpokládá se, že Itálie se nyní nedokáže vyhnout hospodářské recesi, která se obvykle definuje jako dvě čtvrtletí poklesu ekonomiky za sebou. HDP Itálie se už v posledních třech měsících loňského roku snížil o 0,3 %.

Zdroj: ČTK, Eurostat

Zahraněční obchod ČR vykázal nižší přebytek

Zahraněční obchod se zbožím zpomaluje svůj výkon. V lednu zaznamenal meziročně nižší přebytek v důsledku nižší vývozní aktivity a naopak vyšších dovozů. Dařilo se obchodu s motorovými vozidly a s výrobky z pryže a plastů, který ovlivnil příznivě celkové saldo zahraničního obchodu.

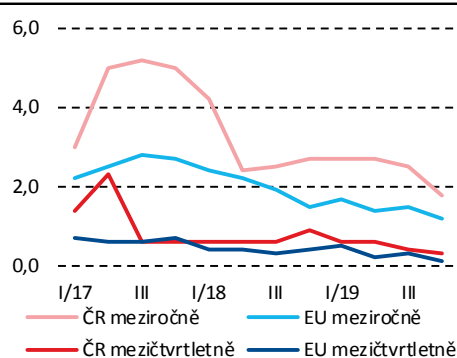
Podle předběžných údajů v lednu hodnota vývozu meziročně klesla o 0,3 % na 303,8 mld. Kč, hodnota dovozu vzrostla o 0,5 % na 288,7 mld. Kč. Bilance zahraničního obchodu skončila přebytkem 15,1 mld. Kč, což je meziročně o 2,4 mld. Kč méně. Celkovou bilanci a její komoditní strukturu ovlivnil především růst přebytku bilance s motorovými vozidly a pryžových a plastových výrobků a také menší pasivum bilance se základními kovy. Nepříznivý vliv měl hlavně větší schodek obchodu s počítači, elektronickými a optickými přístroji a rafinovanými ropnými produkty.

Podle předběžných údajů v pojetí pohybu zboží přes hranice hodnota vývozu klesla meziročně o 1,1 % na 377,7 mld. Kč a hodnota dovozu o 2,4 % na 337,2 mld. Kč. Bilance zahraničního obchodu skončila přebytkem 40,5 mld. Kč, meziročně vyšším o 3,8 mld. Kč.

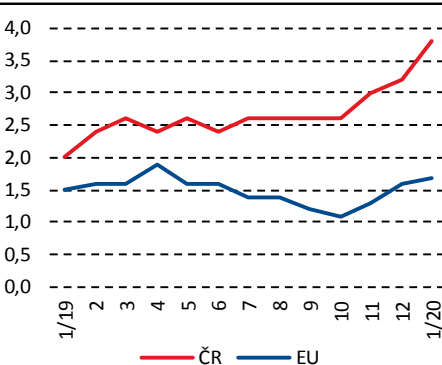
Zdroj: ČSÚ

Makroekonomická situace v ČR a EU28

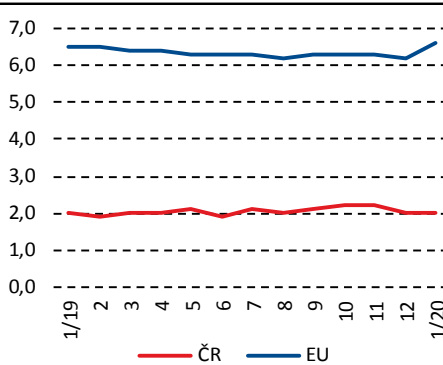
Reálný HDP, sezónně očištěný (%)

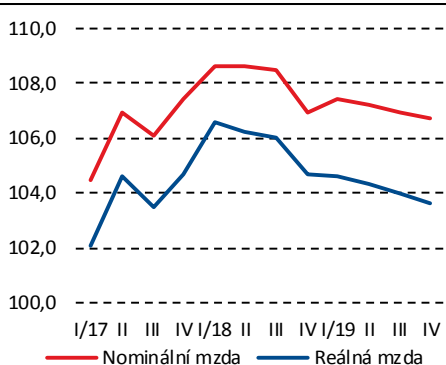
Harmonizovaný CPI (mzr. změna v %)

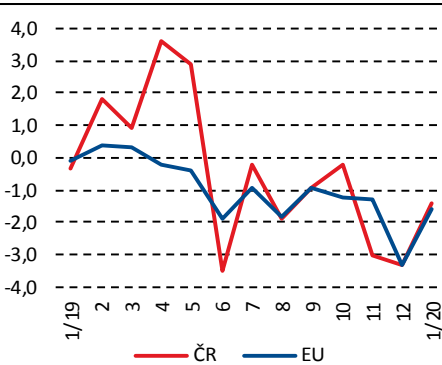
Míra nezaměstnanosti (%)

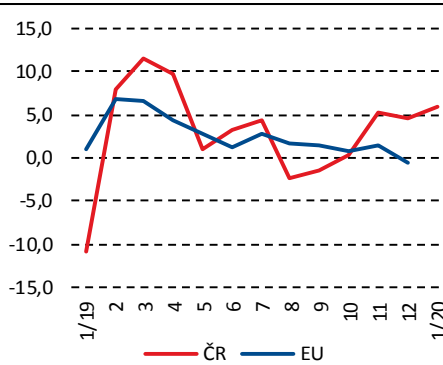
Mzdy (index, předchozí rok=100)

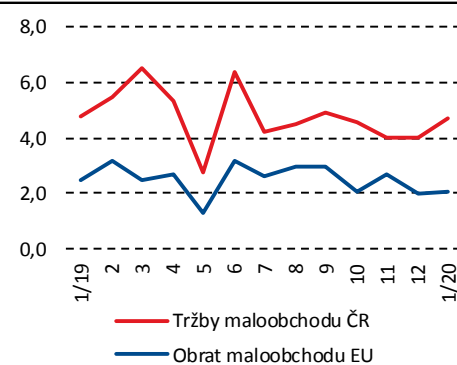
Průmyslová prod. (mzr. zm. v %, kal. oč.)

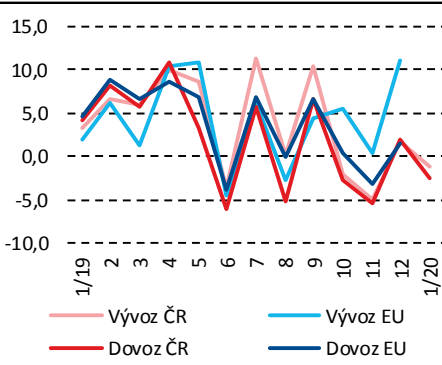
Stavební produkce (mzr. zm. v %, kal. oč.)

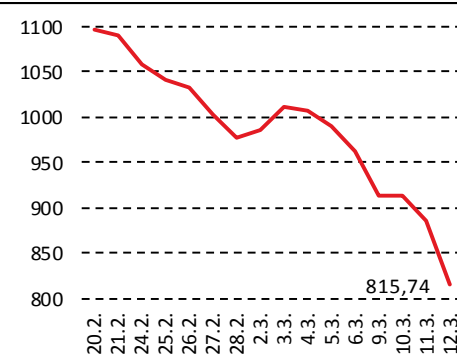
Malobchod (mzr. změna v %)

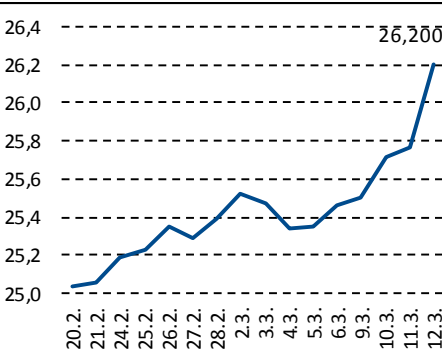
Pohyb zboží přes hranice (mzr. změna v %, př. poj.)

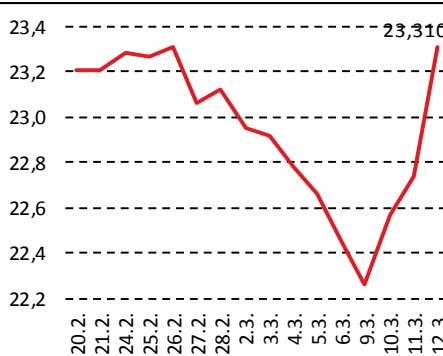
Index PX

Nominální kurz CZK/EUR

Nominální kurz CZK/USD

Zdroje: Eurostat, ČSÚ, BCPP, ČNB, grafy MPO